

עין משפט
גור מצוה

בז א מיי פ"ו מהל' מירות הלכה א ופי"ה שם הלכה יא:
בז ב מיי פ"ה מהלכות מירות הל' יא סמג לאוין רמז:
בז ג מיי פקח ס שם הלכה ו':

## נוסחת הריב"ן

[א] עיקר דיקניהוין:
[ב] דלקדיש הס"ד:
[ג] ל' יוס:
[ד] שחקן ראש השער כל שהוא ומשמע ספקס כמו סוף:
[ה] ישירו:
[ו] (ללמדך) ליתא כצ"ח:
[ז] כל שבו כדלעת מה שאין כן במיר:

## מוסף רש"י

מירט. סוכה הממרתעת את השער ועקרמו מגדולו (מצאירי בשמח).

## פ' הרא"ש

עיקר דקניהוין לבנים ש"מ מלחחת רבי: ולסתור דהא סל"ד מלחחת רבי. כלומר דהא קי"ל מלחחת רבי דוכן עלתה המסקנא: כל אחר מלאת ו' סותר. לאו דוקא סותר אלא צריך להמתין עד שיוצו ג' וז': אף תגלחת טהרה ו'. אם תגלחוהו לסטים לאחר מלאת קודם הבאת קרבנותיו משהא תגלחתו ו' ימים: וקים להו לרבנן דכל ו' וימין אחיא מדיא לכוף ראשו לעיקרו כי גלחוהו אחר מלאת נמי כיון ששיירו בו לכוף אחיז סותר אבל לרבנן דאם נטמא אחר מלאת סותר ל' יום כדאיאת לעיל פ"ג. א"כ בתגלחת דלאחר כו' אליעזר. נזיר שגלח בין כווג בין בתער או שסיפסף בירו (שפסוק) והושר שערות חייב כדפי' בבב"ל לא יעבור לרבנות כל המעבירים: תלש מרט שפף. תלש בין מירט בסם שפסוף ביד והעביר השער. ת"ל קדוש יהיה גדל פרע שעבר על מצוה עשה שצוה הכתוב לגדל שער ולא להעבירו למימרא דכי גילח היה בתער קאים עליה בעשה ולתעשה. אבל בשאר נטילת שער אפי' עשה אין בו ומתני' דמחייבה מלקות לכל המעבירים דלא [כתב] מהני תנאי דלי' יאשיה עשה הוא דאיכא בשאר מעבירים ולר' יונתן אפי' עשה ליכא. א"צ כבעין תער דמודו דליקי בכל המעביירין והכא פליגי כששיר מן השער קצת ואין בהם כדי לכוף ראשו לעיקרו: מה ת"ל תער כתוב לא יעבור שער ראשו: למדור ממצורע א"א. ולקמן מפרש מהיכן קים לן תער במצורע:

## ל"ט:

**עיקבי** גימיהוין. זקנס הסמוך לסנטר נראה לזן אלמא מלחמת רבי וה"ה דמסקרתא נמי הוה מנזי לאוכוזי הכי דכשגדל הזמר אין סוף הזמר א| הזצוע צבהמה נצוע: **לְסַתּוֹר**. דהא ס"ד מלחמת רבי פירוש דהא הוכחנו דמלחמת רבי וא"כ לא נשאר משער שהיה צו משעת קבלת נזירות כדי לכוף ראשו לעיקרו אלא ש"מ מלעיל רבי ואזוהי שנשאר היינו אותו דמעיקרא: **בגוץ** שגלחוהו אחר מלאת. ציוס ל': ומני ר' אליעזר היא דלומר כל אחר מלאת ו' סותר. אם נטמא עד שזה ג' ו' וכן אם גלחוהו ציוס ל' סותר ו' שלא יכול לגלח תגלחת מזו עד אחר ו': **וְבִ"ט** דר"א. קאי ב| ואלעילן כלומר מ"ט אמרת לר' אליעזר כי גלחוהו אחר מלאת דסגי צו' והא אין גידול שיער פחות משלשים יום: **יִצְרָף** תגלחת טהרה. סמירה שיהא ע"י תגלחת שיהא טהורה מסמירה הבאה ע"י טומאה מה תגלחת כי נטמא ציוס ל' ממתינ' ו' ונתו לא| כך תגלחת טהרה כשגלחוהו ולא שיירו צו כדי לכוף ראשו לעיקרו ו' ומולא: **וְקִיָּם** דהו צריבנן דב"ז ו' אין השערות גדילין אלא כדי לכוף גאוינו סותר כלום דנגידול של סמירת ו' אינו גידול כי אם כדי לכוף א"כ לא צעין ו' לתגלחתו<sup>[א]</sup> שיהיה בשער ראשו אלא כדי לכוף ואם גלחוהו אחר מלאת נמי ושיירו צו כדי לכוף אינו סותר אבל ודאי תגלחת דתוך מלאת סותר ד| כדלקמן מטעם גידול שער אבל כשגלחוהו אחר מלאת כיון שהיה לפנינו גידול שער ציוס שלשים

הראוי לתגלחת כדלמערן מדאורייתא דיו צכן ומיהו ו' יס לו להמתין וילפינן: מתגלחת טומאה ואע"ג דלא דמי לגמרי דהתם צריך להמתין ו' כדי להציא קרבנותיו צטהרה מ"מ שזו חכמים סתם<sup>[א]</sup> סמירה לתגלחתו<sup>[א]</sup> דאחר מלאת לסמירת טומאה אבל לרבנן ודאי כיון ה| דאשן נטמא ונאחר מלאתן סותר ל' יום כדלמרינן בפ"ג (דף טז.) ה"ג הוו ילפי' כל תגלחת ו| (דטומאה)<sup>[א]</sup> דלאחר מלאת לסמירת ל' כמו בטומאה דצעין בשעת תגלחת גידול שער של ל' יום כי גלחוהו נמי אחר מלאת יהיה סותר ל' יום ולא הוה סגי כמז' ששיירו צו כדי לכוף ראשו לעיקרו כ"א<sup>[א]</sup> שיירו צו מה שראוי ליגדל בל' יום ולכן חוקמי' דוקא כר' אליעזר אבל ודאי כרבנן נמי מנזי לאזקמי וכגון שגלחוהו ו| ציוס ל"צ או ל"ג| אמרו רבנן לר"א דנטמא ציוס ל"צ דאינו סותר אלא ו' כדפי"ל ושמא י"ל ה| דמודור כעיי' אחר מלאת שהציא קרבנן דלאינו סותר כלום דדוקא לר' אליעזר דאחר תגלחת מעכבא שאס<sup>[א]</sup> גלחוהו לסטים ולא שיירו צו כדי לכוף סותר ל' יום כדי לגלח ולחזור<sup>[א]</sup> ולהציא קרבנותיו אבל לרבנן דלמרי דתגלחת ב| דאחר מלאתן לא מעכבא אינו סותר כלום ומותר לשמות יין מיד אחר שהציא קרבנותיו ונהי לרבנן נמי טעון תגלחת למזוה וצריך להמתין ו' ימים לישאנא<sup>[א]</sup> דלאינן סותר משמע דאם לא שיירו צעיא סמירה שיש שום איסור מכח נזירות עליו או שאסור לשמות ציין או לשום דבר אחר כל כמה דלא חזר וגילח ולרבנן לא הוי שום איסור עליו: **רַ"ךְ** אין י' אלא תער. דוקא שלוקה: תלש זה כל שהוא. פירוש שלא בתער צין שעקר השער מתחילתו סמוך לראשו ומיהו שלא כעין תער וצין שלא עקרו לגמרי כ"א מקצתו מניין דאסור: ת"ל קדוש יהיה גדל פרע. שמוזה לגדל שער ועובר צעשה אי מגלח ממנו כלל גם כי אינו קולא

## שלשה מינין פרק ששי נזיר

וש"מ מלחמת רבי והא קצרא הויא צמדי דתניא: **ט וסו מדצבי** **פציא** דיקניהוין. כי היכי דלימחזו דרדקיא וצמר הכי חיורי אזדיקניהוין מתלצבים עיקרי שערי זקנס ש"מ דמלחמת רבי. ומאי דקא קדיש האי נזיר שקלוה מיניה ואיצעי ליה למיסתר ולמימני נזירות אחרת כי היכי דליקדוש שיער: **אלא הא דסניא נזיר**

**שגילחוהו לסטים ושיירו צו כדי לכוף ראשו לעיקרו אינו סותר.** ואמאי אינו סותר ליסתור דהא אמרינן דמלחמת רבי ושקלוה מיניה להסוא שיער דאקדיש צ| שלא לגלח עד סוף נזירותו: לעולם מלחמת רבי והכא צמאי עסקינן כגון שגילחוהו אחר מלאת ל| לנזירותו קודם שהספיק לגלח. והא מני ר' אליעזר היא דלומר לעיל בפ' מי שאמר הריני נזיר מגלח (דף טז:) דכל אחר מלאת ו' סותר שאם נטמא יום ק"א ר' אליעזר אומר אינו סותר אלא ו' לאחר תגלחת כי היכי דבתוך אלו ו' ימים תירצי מוזה כי היכי דמיהוי כדי לכוף ראשו לעיקרו והכא נמי הואיל דפשו ליה כדי לכוף ראשו לעיקרו אינו צריך ליסתור כלום אלא מיד מגלח: **מ"ט דר' אליעזר.** דלמר כל לאחר מלאת ו' ימים סותר ומו לא בשלמא כי נטמא לאחר מלאת דסותר ו' כנגד ו' ימים שמונה צהן ג' ו' ומגלח בשציעי כדתניא לקמן (דף מד:) תגלחת הטומאה כיצד מזה בשלישי וצו' [ומגלח צו'] כדכתי' וציו' השציעי וגלחניו: **מה תגלחת טומאה.** לאחר שנטמא מגלח לאחר ו' וכדפרישית אף תגלחת טהרה לאחר מלאת אינו צריך למנות אלא ו' לאחר תגלחת כדי שיהא יכול לגדל קצת שיער בתגלחת טהרה. וקודם מלאת לא מיתוקמא משום דקודם מלאת סותר ל' וכדפרשין בפירקא לעיל (ד' י:) דלדרי ר' אליעזר התורה אמרה נטמא ציוס מלאת תן לו תורת נזיר אלא כל אחר מלאת נטמא או נתגלח לגמרי שלא הניחו צו שיער כלל סגי ליה בתגלחת כל דהו ואמור רבנן כיון דבהנך ו' ימים גדלא מוזה כדי לכוף ראשו לעיקרו סגיא ואילו הכא כיון דשיירו צו כדי לכוף ראשו לעיקרו אינו צריך ליסתור כלל ומגלח לאלתר ומציא קרבנותיו ומותר ציין: **שלש.** שיער צסמוך בצצר אבל לא עקרו לגמרי וכגון שעיקרו נראה: מייטעו. דעקרו לגמרי ממקום גידולו: **סיפסף.** ד| כמו סוף: **ס"ל קדוש יהיה.** שלא ישיירו בשום דבר ויניחנו לגדל פרע: **והכניסו (אומר) קדוש יהיה גדל פרע.** דמשמע קדוש יהיה שלא יסיקירו בשום דבר להכי כתב קדוש<sup>[א]</sup>: **למימרא דכי גילה לו בתער קאי עליו צעשה ול"פ.** דמשמע קדוש יהיה שלא יעביירו בתער ולאו הבא מכלל עשה עשה: **שלש מירט סיפסף כל שהוא מנין ס"ל לא יעבור על ראשו.** לרבות <sup>[א]</sup> דהמעביירין: **ומאחר שפונינו לרבות כל דבר.** המעביר כדכתיב לא יעבור מה ת"ל תער: **לפי שלא למדור לתגלחת האחרונה.** של טהרה לאחר תשלום ימי נזירות שיהא בתער לפי שלא כתב אלא וגילח את <sup>[א]</sup> שער ראש נזרו לכך כתב לך תער כאן שאינו צריך ו|ללמדך שאותה תגלחת לא תהא אלא בתער: <sup>[א]</sup> **לנמרו ממזורע אי אפשר דאין דנין קל מחמור להחמיר עליו.** דלמזורע הוי חמור לפי שהוא צריך לגלח את כל שערו כדי שיהא כל צשרו וצבתגלחת מה שאין במזיר:

ואין לגדל שער ועובר צעשה אי מגלח ממנו כלל גם כי אינו קולא מעיקרו: **רבי יונתן אמר אין בו' תלש סיפסף פשור.** צין כי נמי תלש מעיקרו צין אינו תלש<sup>[א]</sup> מעיקרו אינו עובר כלל אפי' כעין תער אלא בתער ולא צשאר מעביירין וכן משמע הסוגיא דלקמן דלר' אליעזר נזיר אינו חייב צשאר מעביירין א"כ [אנן] זקוקין לומר דחד מהנך אית ליה הכי ולכולהו שאר תנאי אמרי דמחייצ צשאר מעביירין א"כ ר' יונתן הוא דסבר הכי: **והבתיב** קדוש יהיה גרף **פרע.** ומשמע דאיסור עשה מיהא איכא ו' צמעביירין ומשני דכי מגלח בתער ראשו<sup>[א]</sup> לאו ועשה אבל שלא בתער גם כי גילח הכל ליכא לאו ולא עשה: **ב"ב** שהוא. פירוש אפי' שער נא'|: ת"ל לא יעבור על ראשו. לרבות כל המעביירין וכלצד שיהא כעין תער מעיקרו<sup>[א]</sup> משרשו לגמרי ותנא דמתני' נמי ס"ל כהאי תנא וכתב<sup>[א]</sup> דר' יונתן: **וּבְאֲחֶרָה** שסופינו צרבות ב" דבר. אפילו שאר מעביירין ב| מה ת"ל תער. [תימה לימא]<sup>[א]</sup> לאשמועינן כעין תער ללרבות<sup>[א]</sup> משחית וכו': **לָפִי** שלא צמדנו תגלחת האחרונה שיהא בתער ולצמדו ממצורע אי אפשר שאין צומדין קב מחמור דהחמיר עליו. ולקמן ילפינן מהיכא פשיטא להאי תנא דתגלחת מזורע בתער והא לא כתיב תער בפירוש: <sup>[א]</sup> **שואין** דנין קב מחמור. שהמזורע חמור שטעון תגלחת כל שער גופו דכתיב (ויקרא ד') והיה ציוס השציעי יגלח את כל שערו את ראשו ואת זקנו וגו' תאמר במזיר שהוא קל שאינו צריך לגלח אלא ראשו כדכתיב צהדיא צקרא ולכן לא יטעון תער [לכן] כתיב תער לא יעבור ואם אינו ענין לאיסור העברה שבתוך נזירותו דהא ב| ואיהו| צכל המעביירין לקי תניהו לענין תגלחת למזות תגלחתו של סוף נזירותו דאינו אלא בתער:

בביתא. 15. צ"ל אף אם איט. 16. צ"ל חולש. 17. צ"ל איכא לאו ועשה כו'. 18. צ"ל דעוקרו. 19. מצינת מימה לימא נמחק וצ"ל דאי.

מעיקרו: **רבי יונתן אמר אין בו' תלש סיפסף פשור.** צין כי נמי תלש מעיקרו צין אינו תלש<sup>[א]</sup> מעיקרו אינו עובר כלל אפי' כעין תער אלא בתער ולא צשאר מעביירין וכן משמע הסוגיא דלקמן דלר' אליעזר נזיר אינו חייב צשאר מעביירין א"כ [אנן] זקוקין לומר דחד מהנך אית ליה הכי ולכולהו שאר תנאי אמרי דמחייצ צשאר מעביירין א"כ ר' יונתן הוא דסבר הכי: **והבתיב** קדוש יהיה גרף **פרע.** ומשמע דאיסור עשה מיהא איכא ו' צמעביירין ומשני דכי מגלח בתער ראשו<sup>[א]</sup> לאו ועשה אבל שלא בתער גם כי גילח הכל ליכא לאו ולא עשה: **ב"ב** שהוא. פירוש אפי' שער נא'|: ת"ל לא יעבור על ראשו. לרבות כל המעביירין וכלצד שיהא כעין תער מעיקרו<sup>[א]</sup> משרשו לגמרי ותנא דמתני' נמי ס"ל כהאי תנא וכתב<sup>[א]</sup> דר' יונתן: **וּבְאֲחֶרָה** שסופינו צרבות ב" דבר. אפילו שאר מעביירין ב| מה ת"ל תער. [תימה לימא]<sup>[א]</sup> לאשמועינן כעין תער ללרבות<sup>[א]</sup> משחית וכו': **לָפִי** שלא צמדנו תגלחת האחרונה שיהא בתער ולצמדו ממצורע אי אפשר שאין צומדין קב מחמור דהחמיר עליו. ולקמן ילפינן מהיכא פשיטא להאי תנא דתגלחת מזורע בתער והא לא כתיב תער בפירוש: <sup>[א]</sup> **שואין** דנין קב מחמור. שהמזורע חמור שטעון תגלחת כל שער גופו דכתיב (ויקרא ד') והיה ציוס השציעי יגלח את כל שערו את ראשו ואת זקנו וגו' תאמר במזיר שהוא קל שאינו צריך לגלח אלא ראשו כדכתיב צהדיא צקרא ולכן לא יטעון תער [לכן] כתיב תער לא יעבור ואם אינו ענין לאיסור העברה שבתוך נזירותו דהא ב| ואיהו| צכל המעביירין לקי תניהו לענין תגלחת למזות תגלחתו של סוף נזירותו דאינו אלא בתער:

ואין לגדל שער ועובר צעשה אי מגלח ממנו כלל גם כי אינו קולא מעיקרו: **רבי יונתן אמר אין בו' תלש סיפסף פשור.** צין כי נמי תלש מעיקרו צין אינו תלש<sup>[א]</sup> מעיקרו אינו עובר כלל אפי' כעין תער אלא בתער ולא צשאר מעביירין וכן משמע הסוגיא דלקמן דלר' אליעזר נזיר אינו חייב צשאר מעביירין א"כ [אנן] זקוקין לומר דחד מהנך אית ליה הכי ולכולהו שאר תנאי אמרי דמחייצ צשאר מעביירין א"כ ר' יונתן הוא דסבר הכי: **והבתיב** קדוש יהיה גרף **פרע.** ומשמע דאיסור עשה מיהא איכא ו' צמעביירין ומשני דכי מגלח בתער ראשו<sup>[א]</sup> לאו ועשה אבל שלא בתער גם כי גילח הכל ליכא לאו ולא עשה: **ב"ב** שהוא. פירוש אפי' שער נא'|: ת"ל לא יעבור על ראשו. לרבות כל המעביירין וכלצד שיהא כעין תער מעיקרו<sup>[א]</sup> משרשו לגמרי ותנא דמתני' נמי ס"ל כהאי תנא וכתב<sup>[א]</sup> דר' יונתן: **וּבְאֲחֶרָה** שסופינו צרבות ב" דבר. אפילו שאר מעביירין ב| מה ת"ל תער. [תימה לימא]<sup>[א]</sup> לאשמועינן כעין תער ללרבות<sup>[א]</sup> משחית וכו': **לָפִי** שלא צמדנו תגלחת האחרונה שיהא בתער ולצמדו ממצורע אי אפשר שאין צומדין קב מחמור דהחמיר עליו. ולקמן ילפינן מהיכא פשיטא להאי תנא דתגלחת מזורע בתער והא לא כתיב תער בפירוש: <sup>[א]</sup> **שואין** דנין קב מחמור. שהמזורע חמור שטעון תגלחת כל שער גופו דכתיב (ויקרא ד') והיה ציוס השציעי יגלח את כל שערו את ראשו ואת זקנו וגו' תאמר במזיר שהוא קל שאינו צריך לגלח אלא ראשו כדכתיב צהדיא צקרא ולכן לא יטעון תער [לכן] כתיב תער לא יעבור ואם אינו ענין לאיסור העברה שבתוך נזירותו דהא ב| ואיהו| צכל המעביירין לקי תניהו לענין תגלחת למזות תגלחתו של סוף נזירותו דאינו אלא בתער:

בביתא. 15. צ"ל אף אם איט. 16. צ"ל חולש. 17. צ"ל איכא לאו ועשה כו'. 18. צ"ל דעוקרו. 19. מצינת מימה לימא נמחק וצ"ל דאי.

#### מסורת הש"ס

[א] לעיל ט:
לקמן סג:
[ב] ש"ן לעיל.
[ג] [נמדבר ו].
[ד] גי' א"מ כל וצ"ה צכ"י.
[ה] ש"ן לנף מ.

#### תורה אור השלם

1. כל ימי נדר נזור תער לא יעבר על ראשו עד מלאת יקומם אשר יזיר לך קדש ידוה גדל פרע שער ראשו: במדבר ו ה

#### הגהות הב"ח

[א] גמ' לתגלחת הסחורה שהיא צמער דללמדו:
[ב] רש"י ד"ה והכתיב וכו' קדוש יהיה למימרא כל"ל והדיא:
[ג] ד"ה תלש וכו' לרבות שאר כל המעביירין:
[ד] ד"ה לפי וכו' וגילח את ראש נזרו כל"ל ומצינת שער נמחק:
[ה] ד"ה וללמדו וכו' מה שאין כן במזיר:

#### גליון הש"ס

גמ' אין לי אלא תער. עיין סוטה דף עז ע"א:

#### הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תורה"ש עיקבי וכו' אין סוף הזמר הצנוע. מצינת הצנוע נמחק וי"צ הסמוך לכהנה. אי"מ:
[ב] ד"ה ומאי טעמא דר"א קאי אלעיל. מצינת אלעיל נמחק וי"צ תגלחתו:
[ג] ד"ה וקים להו וכו' אלא כדי לכוף לכן כל"ל:
[ד] בא"ד דמזן מלאת סותר שלשים דמזן מלאת סותר שלשים כל"ל:
[ה] בא"ד אבל לרבנן ודאי כיון דנטמא סותרת כל"ל וי"צ עיי' אי"מ:
[ו] בא"ד הוו ילפינן כל תגלחת דטומאה. מצינת דטומאה נמחק וי"צ דטהרה:
[ז] בא"ד ובגון שגלחוהו ציוס ל"צ או ל"ג אחר. מן מצינת ציוס עד אחרו נמחק. וי"צ צ' ימים או ג' ימים אחר מלאת דמודו רבנן כל"ל. אי"מ:
[ח] בא"ד ושמא י"ל דמודו כעין. מצינת דמודו כעין נמחקו וי"צ דמייזי כאן כל"ל:
[ט] בא"ד אבל לרבנן דלמרי דתגלחת לא מעכבא כל"ל:
[י] ד"ה והכתיב וכו' מיהא איכא בשאר מעביירין כל"ל:
[כ] ד"ה ומאחר וכו' אפי' שאר מעביירין. כאן הס"ד ואח"כ מהי"ד מה ת"ל תער:
[ל] בא"ד לאשמועי' כעין תער לרבות. מצינת לרבות נמחק. וי"צ וי"ל דא"כ לכתוב משחית כל"ל. ועיי' אי"מ ודוק':
[ם] ד"ה שאין וכו' שבתוך נזירותו דהא איהו. מצינת איהו נמחק וי"צ אפילו:

#### הגהות התוספות

1. צ"ל כלומר סמירה. 2. צ"ל לא צעין בשעת תגלחתו כו'. 3. צ"ל דילפינן. 4. מצינת סתם נמחק. 5. צ"ל דתגלחת. 6. צ"ל מטומאה. 7. צ"ל צמה. 8. צ"ל אפי"כ. 9. צ"ל דמודו כאן אחר כו'. 10. צ"ל אם. 11. צ"ל ו'. 12. צ"ל כדי לחזור וגלח. 13. צ"ל מיהו נישנא. 14. צ"ל בחדיך צלכות. 20. צ"ל לכתוב.